

Esther van Fenema

Een arm om je middel
voelt anders tijdens
de zomerbarbecue van
het ziekenhuis

MATS VAN SOOLINGEN

#MeToo in grijstinten

Tijdens mijn coschap gynaecologie maakte ik mijn eigen #MeToo-momentje avant la lettre mee. Een oudere gynaecoloog vond mij blijkbaar aantrekkelijk en terwijl hij me indringend aankeek en zijn hand te lang op mijn schouder liet rusten, vroeg hij me om samen met hem een artikel te schrijven. Het onderwerp dat hij voorstelde was net de week daarvoor in een gezaghebbend tijdschrift gepubliceerd, dus ik voelde nattigheid en bedankte voor de dubieuze eer. Deze afwijzing leverde mij destijds weinig nadeel op, maar ik wist niet hoe snel ik uit de buurt van de gynaecologen moest komen – uiteraard een kwestie van persoonlijke smaak. Andere coassistenten wilden juist niks liever dan levenslang met eendenbek en speculum jongleren en ik herinner me nog een studente die doelbewust haar blouse wat verder openknoopte voordat ze haar mondelinge eindtoets van het coschap moest afleggen bij een mannelijke aios. ‘Aan mijn décolleté zal het niet liggen’, sprak ze schalks terwijl ze haar haren losgooide en zelfverzekerd wegbeende.

Dit voorjaar hield Medisch Contact een enquête over #MeToo op de werkvloer en in de geneeskundeopleiding, waaraan 3098 artsen en 440 geneeskundestudenten en coassistenten meededen. Zo’n 30 procent gaf aan grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt.

Naar aanleiding hiervan verschenen slechts enkele reacties op de website en een beperkt aantal tweets. Ook waren er geen ingezonden brieven, terwijl de lezers meestal bepaald niet op hun mondje zijn gevallen als het gaat om het kenbaar maken van hun mening.

Op mijn eigen werkvloer is de impact van de #MeToo-beweging nihil te noemen. Wat flauwe grappen en grollen als je elkaar per ongeluk aanstoot bij het koffieapparaat, *that’s about it*. Mijn man werkt in het Europees parlement en ook daar bleek de beweging geen serieuze voet aan de grond te krijgen, terwijl iedereen weet dat politiek synoniem is aan seksueel grensoverschrijdend gedrag. Uit de enquête van Medisch Contact bleek dat bij 2 procent van de respondenten die een grensoverschrijdende ervaring hadden meegemaakt, sprake was van ‘seks tegen wil’, uiteraard een strafbaar feit als het kan worden aangetoond. Het merendeel van de meldingen ging over grapjes, opmerkingen en aanrakingen. Als een thema dat Hollywood op zijn grondvesten laat schudden bij ons relatief weinig oproept, dan vraag ik me af hoe dat komt. Er zijn verschillende opties: het gebeurt onder de oppervlakte, maar ondanks de #MeToo-beweging zijn we nog steeds te angstig, laf of vermijdend. Of het gebeurt, maar we vinden het misschien niet altijd zo problematisch omdat er in de praktijk zoveel grijstinten bestaan. Een arm om je middel in combinatie met de opmerking ‘zo lekker ding’ voelt anders tijdens de zomerbarbecue van het ziekenhuis dan vlak voor een functioneringsgesprek met je leidinggevende.

Blijkbaar gaat het om gedragingen die sterk context-, moment- en situatieafhankelijk zijn. Het dichotome dader-slachtofferdenken van de #MeToo-beweging doet wat mij betreft geen recht aan de complexiteit van de menselijke interactie. Ik ben dan ook opgelucht dat heksenjacht eigenlijk niet meer van deze tijd is. ■